

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **STASEK s.r.o.**, se sídlem Trocnovské náměstí 142, Třeboň, zastoupený JUDr. Vítem Pošvářem, advokátem se sídlem Masarykovo nám. 1/II, Jindřichův Hradec, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství v Brně**, Masarykova 31, Brno, (pův. žalovaný: Finanční ředitelství v Českých Budějovicích, se sídlem Mánesova 1803/3a, České Budějovice), o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 2. 10. 2012, č. j. 10 Af 162/2012 – 47,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Nejvyšší správní soud na úvod předesílá, že s účinností od 1. 1. 2013 byla dle ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, jednotlivá finanční ředitelství zrušena, a jejich právním nástupcem se ve smyslu ustanovení § 7 písm. a) zákona č. 456/2011 Sb. ve spojení s ustanovením § 69 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), stalo Odvolací finanční ředitelství se sídlem v Brně (dále „žalovaný“), s nímž je v řízení pokračováno.

Včas podanou kasační stížností brojí žalobce jako stěžovatel proti shora označenému usnesení, jímž byla odmítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 12. 2011, č. j. 5477/11-1200, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Finančního úřadu v Třeboni o dodatečném vyměření daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2007.

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl, že v daném případě byla žaloba podaná dne 2. 3. 2012 podána opožděně a podle ust. § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. ji odmítl.

Stěžovatel jako důvody kasační stížnosti uvádí nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí jeho návrhu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

V kasační stížnosti stěžovatel konstatuje, že nezákonnost napadeného usnesení spatřuje zejména v úvaze soudu o tom, že při zjišťování dne doručení rozhodnutí fikcí nemá význam to, že tímto dnem byla neděle a státní svátek. Pokud soud argumentuje ustanovením třetí věty odstavce prvního § 17 zákona č. 300/2008 Sb., pak podle něj, doručuje-li se způsobem podle tohoto zákona, ustanovení jiných právních předpisů se neužijí. Dle stěžovatele toto ustanovení upravuje způsob doručování, nikoliv počítání lhůt. Protože popsany zákon nemá speciální úpravu pro počítání lhůt (počítání času), musí se použít právní předpis, podle něhož bylo rozhodnutí finančního úřadu vydáno, tedy zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. Dle jeho ust. § 33 odst. 3, případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den.

Dle stěžovatele, pokud tedy poslední den lhůty vyplývající z ust. § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb. připadl na neděli a státní svátek, je nutno mít za to, že k doručení fikcí došlo v projednávaném případě až následujícího dne, tedy v pondělí dne 2. 1. 2012. Z tohoto důvodu byla také zachována dvouměsíční lhůta k podání žaloby, pokud byla podána dne 2. 3. 2012. Stěžovatel vychází z toho, že jiný závěr o možnosti použití ustanovení § 33 odst. 3 daňového řádu není možný i proto, že by při nemožnosti jeho užití při doručování do datové schránky docházelo k nerovnosti v postavení účastníků řízení.

Ze všech uvedených důvodů navrhuje stěžovatel, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

Žalované Finanční ředitelství v Českých Budějovicích ke kasační stížnosti uvedlo, že považuje závěr krajského soudu o tom, že žaloba byla podána opožděně, za správný, a navrhlo, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodu uplatněného ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Předmětem sporu ve věci je posouzení, zda krajský soud postupoval správně, pokud žalobu odmítl pro její opožděnost.

Nejvyšší správní soud především předesílá, že v daném případě bylo stěžovateli správním orgánem doručováno prostřednictvím datové schránky. Uvedený postup vyplývá zejména z ustanovení § 42 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, dle kterého se osobě, která má zpřístupněnou datovou schránku doručuje elektronicky podle jiného právního předpisu, přičemž v poznámce pod čarou se odkazuje na zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

Podle ustanovení § 17 odst. 1 tohoto zákona platí, že umožňuje-li to povaha dokumentu, orgán veřejné moci jej doručuje jinému orgánu veřejné moci prostřednictvím datové schránky, pokud se nedoručuje na místě. Umožňuje-li to povaha dokumentu a má-li fyzická osoba, podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba zpřístupněnou svou datovou schránku, orgán veřejné moci doručuje dokument této osobě prostřednictvím datové schránky, pokud se nedoručuje veřejnou vyhláškou nebo na místě. Doručuje-li se způsobem podle tohoto zákona, ustanovení jiných právních předpisů upravující způsob doručení se nepoužijí. Citovaný zákon

pokračování

tak zakotvuje pro orgány veřejné moci povinnost obligatorního doručování prostřednictvím datových schránek, je-li takový postup možný.

Podle ust. § 17 odst. 3 citovaného zákona je dokument, který byl prostřednictvím datové schránky odeslán a dodán do datové schránky adresáta, doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu. Pokud se tato osoba do datové schránky nepřihlásí ve lhůtě 10 dnů ode dne dodání dokumentu do této schránky, považuje se tato písemnost za doručenou uplynutím posledního dne desetidenní lhůty, s výjimkou, vylučuje-li jiný právní předpis náhradní doručení (§ 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb.).

Dodáním do datové schránky se z faktického hlediska rozumí okamžik, od kterého je datová zpráva dostupná v datové schránce příjemce zprávy. Okamžik doručení se posuzuje ve všech případech, kdy orgán veřejné moci činí podání vůči jinému orgánu veřejné moci, fyzické osobě, podnikající fyzické osobě či právnické osobě.

Jak je výše uvedeno, dle ust. § 17 odst. 4 cit. zákona, nepřihlásí-li se do datové schránky osoba ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty; to neplatí, vylučuje-li jiný právní předpis náhradní doručení. Předmětem doručování byla v daném případě daňová písemnost; doručování v rámci správy daní upravuje zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. Doručování právnickým osobám upravuje ust. § 45 a násl. daňového řádu, přičemž z ust. § 47 o účincích doručení vyplývá, že náhradní doručení vyloučeno není. Žalobou napadené rozhodnutí tedy bylo doručeno za použití právní fikce dle ust. § 17 odst. 4 cit. zákona, takové doručení má stejné právní účinky jako doručení do vlastních rukou.

V daném případě bylo stěžovateli rozhodnutí o odvolání vydané Finančním ředitelstvím v Českých Budějovicích dne 22. 12. 2011, č. j. 5477/11-1200, doručováno prostřednictvím datové schránky. Z elektronické doručky vyplývá, že předmětné rozhodnutí bylo do datové schránky dodáno rovněž dne 22. 12. 2011. Jelikož se stěžovatel do datové schránky ve lhůtě 10 dnů od dodání písemnosti nepřihlásil, došlo k doručení za použití fikce, a to dne 1. 1. 2012.

Namítá-li stěžovatel, že dne 1. 1. 2012 nemohlo k doručení fikcí dojít, a to vzhledem k tomu, že se jednalo o den pracovního klidu, tj. neděli a současně státní svátek, neshledal tuto námitku Nejvyšší správní soud za důvodnou.

Nejvyšší správní soud při posouzení věci bral v potaz dosavadní judikaturu, která vycházela při posouzení okamžiku doručení fikcí (v případech nového i starého správního řádu) z interpretace zákona pro účastníka příznivější, totiž, že i přes nedůsledné rozlišování doby a lhůty, účinky doručení nastanou vždy až následující den, případně-li konec lhůty (resp. úložní doby označené za lhůtu) na sobotu, neděli nebo svátek (viz např. rozsudek NSS ze dne 27. 5. 2010, č. j. 9 As 55/2009 - 45, rozsudek ze dne 3. 2. 2010, č. j. 1 As 78/2009 - 76, též rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. ÚS II. ÚS 157/03 ze dne 21. 4. 2004).

Ve věci nyní projednávané však závěry výše učiněné platí pouze v případě doručování poštou, nikoliv při doručování do datové schránky, neboť je zde třeba vycházet ze zásadní odlišnosti od doručování poštou, a to z neomezeného přístupu k datové schránce.

Z uvedené zásadní odlišnosti vychází např. i závěr poradního sboru ministra ke správnímu řádu ze dne 14. 12. 2009, č. 84/2009, v němž se mimo jiné konstatuje: „*Poradní sbor ministra vnitra ke správnímu řádu se zabýval otázkou týkající se počítání lhůty při doručování podle § 17 odst. 4*

zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Ve smyslu § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů nepřihlásí-li se do datové schránky osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu, ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty. Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů používá v uvedeném ustanovení pojmu lhůta, stejně jako zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, v § 24 odst. 1. Vyzvává tedy otázka, zda se při počítání této lhůty uplatní pravidla pro počítání času uvedená v § 40 odst. 1 správního řádu, zejména v odst. 1 písm. c) - případně-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší pracovní den. Ve vztahu k § 24 odst. 1 správního řádu se touto otázkou zabýval poradní sbor ministra vnitra ke správnímu řádu, který dospěl k závěru (jedná se o závěr č. 1/2005), že lze s ohledem na dosavadní praxi a judikaturu doporučit počítání této lhůty podle pravidla obsaženého v § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu. Poradní sbor však v odůvodnění závěru připouští i možnost odlišného výkladu. Vyřednutí uložené písemnosti (přihlášení do datové schránky) není úkonem vázaným na lhůtu ve smyslu uvozovací věty k § 40 odst. 1 správního řádu, tento úkon může být učiněn i po uplynutí lhůty 10 dnů. Výklad příznivější pro adresáty veřejné správy byl poradním sborem doporučen s ohledem na judikaturu, která zohledňovala možnosti faktického převzetí písemnosti. Tento aspekt však v případě doručování prostřednictvím datové schránky odpadá, neboť přihlásit se do datové schránky je možné kdykoli. Na základě této skutečnosti a rovněž z důvodu, že přihlášení do datové schránky není úkonem vázaným na lhůtu ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 správního řádu, lze učinit závěr, že pro počítání lhůty 10 dnů podle § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb. se pravidlo vyplývající z § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu neuplatní a fikce doručení nastoupí desátý den ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky adresáta, bez ohledu na to, zda poslední den této lhůty připadl na pracovní den, sobotu, neděli nebo svátek. V opačné situaci, tedy při provádění úkonů vůči orgánu veřejné moci, je úkon učiněn již okamžikem dodání do datové schránky (a to i v případě, že se jedná o sobotu, neděli či svátek).“

Otázkou odlišností doručování písemností do datových schránek se Nejvyšší správní soud zabýval, byť se zde jednalo o doručování do datové schránky žalobcem soudu, např. v usnesení ze dne 15. 7. 2010, č. j. 9 Afs 28/2010 - 79, v němž se mimo jiné konstatuje: „...*(n)ení přijatelné, aby orgán veřejné moci (zde soud) vlastním postupem (zejména svým pasivním přístupem či nečinností - nepřihlášením oprávněné osoby do datové schránky) určil okamžik, kdy mu bude podání účastníka řízení předáno, tedy kdy z procesněprávního hlediska vyvolá účastníkem zamýšlené důsledky. To vše navíc v situaci, kdy podání účastníka je dodáno do datové schránky orgánu veřejné moci, a tedy se objektivně a fakticky nachází v jeho dispoziční sféře.*“

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že na počítání lhůty podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů se nevztahuje pravidlo pro počítání času uvedené v § 33 odst. 3 daňového řádu. Nepřihlásí-li se do datové schránky osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu, ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty, a to i v případě, že případně konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek.

Lze jen, nad rámec uvedeného, podotknout, že fikce doručení předpokládá, že si adresát písemnost v úložní lhůtě mohl vyzvednout, avšak zaviněně tak neučinil. V případě, že z vážného důvodu nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout, může za podmínek § 48 daňového řádu požádat o vyslovení neúčinnosti doručení (srov. k tomu rozsudek ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 2/2010 - 80, příst. na www.nssoud.cz). Skutečnost, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost vyzvednout, musí adresát prokázat. Při uznání důvodnosti podané žádosti, ať už správcem daně v prvním stupni, nebo odvolacím orgánem, nastává fikce doručení ke dni oznámení rozhodnutí o neúčinnosti rozhodnutí. Neúčinnosti doručení se však stěžovatel nedomáhal.

pokračování

V posuzovaném případě tedy podal stěžovatel žalobu proti rozhodnutí správního orgánu v pátek dne 2. 3. 2012. Dvouměsíční lhůta pro podání žaloby však marně uplynula ve čtvrtek 1. 3. 2012; předmětná žaloba tak byla podána opožděně. K povaze lhůty pro podání žaloby ve správním soudnictví se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 - 65, dostupného na www.nssoud.cz, v němž uvedl, že „[u]stanovení § 72 odst. 1 s. ř. s., které k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu obecně stanovuje poměrně dlouhou lhůtu dvou měsíců, dává i práva neznalým osobám dostatek času k tomu, aby k ochraně svých subjektivních veřejných práv učinily patřičné kroky, například tím, že vyhledají právní pomoc u advokáta a o možných cestách, jak správní rozhodnutí vydané odvolacím správním orgánem napadnout, se s ním poradí“. Stěžovatel tak měl dostatečně dlouhou lhůtu na to, aby včas podal žalobu k soudu, učinil-li tak na samém sklonku této lhůty, musel být srozuměn i s možným rizikem opožděného podání žaloby. Jelikož zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout (§ 72 odst. 4 s. ř. s.), nebylo lze než žalobu pro opožděnost odmítnout.

Závěr krajského soudu o odmítnutí žaloby z důvodu její opožděnosti dle ust. § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je správný. Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (ust. § 53 odst. 3 a ust. § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 16. května 2013

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu